

dpb

DIVADLO
PETRA
BEZRUČE

SHOULD I STAY OR
SHOULD I GO?

HATEŘINA HREJČÍ

TEREZA VILÍŠOVÁ

SYLVIE KRAUPANŠKÁ

JAN ULAS

TOMÁŠ HREJČÍ

VIKTOR DUDŔÁK

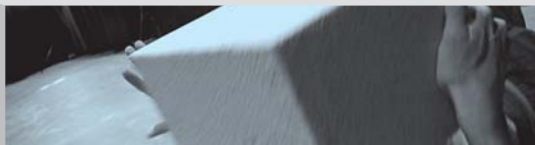
režie **skutr** (martin kukučka, lukáš trpišovský) / scéna **jan polívka** /
kostýmy **daniela klimešová** / hudba **petr kaláb** / pohybová spolupráce
adéla laštovková stodolová / dramaturgická spolupráce **ilona smejkalová** /
česká premiéra 23. listopadu 2007

SHOULD I STAY OR SHOULD I GO NOW?
IF I GO THERE WILL BE TROUBLE,
AND IF I STAY IT WILL BE DOUBLE.
SO YOU GOTTA LET ME KNOW.
SHOULD I STAY OR SHOULD I GO?
THE CLASH

MĀM TEĎ ZŮSTAT A NEBO JÍT?
TAK JAK TAK MĚ ČEKAJ PROBLĚMY.
JEDEN VELKEJ PRŮSER, ZOŤ SE MI.
POMŮZ MI TO UYŘEŠIT.
PLĀCHNOUT NEBO TADY HNĚT?

unikátní autorský projekt, zabývající se fenoménem odchodu / inscenace plná metafory a imaginace / fyzického pohybu a poetických obrazů / jevištní báseň / otázky bez odpovědí / 2 x 3 příběhy o rozhodnutí zůstat, nebo odejít / 6 herců a přes 300 cihel na jevišti / existuje něco jako láska k domovu? / proč domov opouštíme? / jaké nás ženou sny? / jaké nás ženou běsy? / co hledáme? / odcházíme? / kam? / utíkáme? / proč? / vracíme se?

SKUTR - DOST DOBRĚ ZAVEDENÁ DIVADELNÍ ZNAČKA

Autorské dvojice nejsou ničím neobvyklým. Ovšem režijní duo Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský, tvořící pod značkou Skutr, je v našich končinách skutečnou raritou. „Dělat v tandemu je nesmírně pohodlný. Každý z nás dělá jen to, co umí a co ho baví. Ostatní zastane ten druhý. Spousta režisérů nám náš tandem závidí.“ (L. T. 2007)

Lukáš Trpišovský se narodil v roce 1979 v Praze. Po maturitě na gymnáziu Přípotoční studoval od roku 1998 hudební vědy na FF UK v Praze, v roce 1999 začal studovat režii-dramaturgii na pražské DAMU, kde se potkal se stejně starým Martinem Kukučkou. Ten měl v té době za sebou maturitu na gymnáziu Púchov i působení ve „Folklórnom súbore Váh“. „Potkali jsme se před osmi lety na DAMU v Praze. S Martinem jsme oba dva líní, a tak děláme jen věci, které nám jdou. Zjistili jsme, že v tom se doplňujeme, a proto děláme spolu. Dvě půlky líného je jeden pracovitý.“ (L. T. 2004)

Od roku 2001 pravidelně spolupracují jako režijní tandem. „Studovali jsme ve stejném ročníku. Ve druháku jsem dostal nabídku na inscenaci, a protože přišla na poslední chvíli, přizval jsem Martina. Na zkouškách jsme zjistili, že si píšeme téměř totožné režijní poznámky. Divadlo vidíme stejně, nepřeme se, ale doplňujeme.“ (L. T. 2005)

Začali působit pod značkou SKUTR, kterou jim vymysleli jejich spolužáci z DAMU. „Ve Vilniusu nám jeden novinář na tiskové konferenci sdělil, že si to vyhledal na netu a že SKUTR, podle slov našeho bývalého premiéra, znamená SKUrvený TRpaslák. My jsme mu to nevymlouvali:-) Ve skutečnosti nám tu přezdívku vymyslel někdo ze spolužáků na DAMU (dodnes se dotýčný ke svému nápadu nepřihlásil). My jsme to přijali, když už nám tak všichni říkali, a udělali jsme si z toho logo. Tím jsme fascinovali jednoho pedagoga z Columbia University v New Yorku. Naše práce se mu taky líbila, ale to logo bodovalo ze všeho nejvíc!“ (L. T. 2007)

Oba v roce 2004 absolvovali obor režie-dramaturgie pod vedením prof. Josefa Krofity a prof. Miloslava Klímy na katedře alternativního a loutkového divadla DAMU v Praze, kde i nadále pokračují v postgraduálním studiu. „Krofta si do ročníku vybíral lidi, kteří nebyli nijak zasaženi divadlem, chtěl, aby ho teprve postupně objevovali. A to pro nás bylo štěstí, protože jinak bychom se na DAMU asi nedostali. Vždyť Lukáš ani nevěděl, co je to dramaturgie.“ (M. K. 2006)

Věnují se především multižánrovým autorským projektům. „Prošli jsme křivkou jako v milostném vztahu: nejdřív soulad, pak drobná rozčarování a objevování zlovyků. To je fáze, v níž se s chybami smíříte, nebo odejdete. My jsme se smířili. Oba se bojíme, že bychom se mohli jednou rozejít. Dva režiséři na zkoušce je luxus. Hrozná představa, že je režisér sám a musí působit jako sebejistý pánbůh.“ (L. T. 2005)

Za svou práci získali řadu ocenění – Cenu Evalda Schorma, Cenu Josefa Hlávky, Cenu děkanky DAMU, Grand Prix na mezinárodním festivalu ZLOMVAZ 2004 v Praze a Grand Prix a Cenu diváků na mezinárodním festivalu FIST 2007 v Bělehradě. Třikrát po sobě byli nominováni na Talent roku Ceny Alfréda Radoka. „Letos už jsme zašli za kritiky a říkáme jim: Až nás budete chtít příště nominovat, tak se dobře dohodněte, ať už konečně vyhraje, protože potřetí už vám tady křoví dělat nebudeme. Všichni jsme se náramně zasmáli, akorát oni nepochopili, že to myslíme vážně.“ (SKUTR 2006)

Ani prestižní Cenu Sazky a Divadelních novin, na kterou byli dvakrát navrženi, zatím nezískali. „Tahle cena nás mrzí, protože je to skutečně finanční cena!!! A já bych si teď zrovna potřeboval zařídit kuchyň! Ach jo...“ (L. T. 2007)

Dlouhodobě spolupracují v rámci divadelní laboratoře Archa.lab s Divadlem Archa v Praze, kde vytvořili inscenace Nickname (2004), Duší dítě (2005), Understand (2005), 8 – polib prdel kosům (2006) a Plačky (2007). „Spolupráce s Divadlem Archa v rámci Archa.lab – to je sen! Je to jediné české divadlo, které již čtrnáct let funguje v rámci mezinárodního kontextu. Přivádí špičkové tvůrce a vytváří ojedinělé cross-over, side-specific či social-specific projekty.“ (L. T. 2007)

Režirovali i v předních českých divadlech – Národním divadle v Praze (Hrdinové, 2006), v Divadle Na zábradlí (Kdyby tohle bylo divadlo..., 2004, a Plyš, 2005), ve Švandově divadle (Shock EEnt, 2005) nebo v Českém rozhlase (Slyšet Andersena, Plyš, Hřiště). „Trochu jsem se spolupráce s herci z Národního divadla obával, očekával jsem od nich k těm našim až infantilním improvizacím, kde se herci svíjejí po zemi, určitý odpor, ale ono je to asi bavilo, protože nikdo z nich neprotestoval.“ (L. T. 2006)

Ještě coby studenti DAMU začali spolupracovat s wroclawskou školou PWST. Původně chtěli po svém pojmut příběh barona Prášila, ale když dostali k dispozici herecký soubor složený ze tří kluků a deseti dívek, rozhodli se pro autorský příběh o válce, který se odehrával v zasypaném bunkru a dostal příznačný název Masakra. „Velmi zásadní inscenace – během tohoto projektu se totiž Honza Polívka (naš scénograf) poznal se svou nastávající ženou, se kterou nyní žije ve Warszawě.“ (L. T. 2007)

Spolu s dalšími vysokými divadelními školami v Bratislavě, PWST v Krakově a DAMU v Praze připravili několik mezinárodních projektů – MacBeth (2003), Ráj srdce labyrint světa (2006). Kromě autorské práce vedou workshopy (Praha, Wrocław, Bratislava, Bělehrad, Mostar). Jejich práce byla prezentována na mnoha festivalech po celé Evropě. „Podle mne je divadlo skutečná demokracie, kde v jediném okamžiku záleží jen na umu a síle přesvědčivosti. To, zda je herec, režisér nebo divák komunista, černoš, gay, uprchlík, zdravotně postižený nebo prezident, je nepodstatné. Nudné zůstane nudným a geniální geniálním!“ (L. T. 2007)

„Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský jsou naprosto originální tandem jak v hledání témat, která přenášejí na jeviště, tak v hledání formy. Jsou mladí, zdravě sebevědomí a autentičtí. Zrají jako víno a nebojí se tnout do živého.“ (Iva Volánková, Svět a divadlo 6/2004)

Výběr z dosavadních inscenací: S. Prokofjev: *Pěta a vlk* (Karlovy Vary 2001), SKUTR: *Nikola Šuhaj* (divadlo DISK, Praha 2002), Enda Walsh: *Disco Pigs* (divadlo DISK, Praha 2002), W. Shakespeare: *Macbeth* (divadlo Reduta, Bratislava /Slovensko/ 2003), H. Ch. Andersen: *Malá mořská víla* (divadlo Radost, Brno 2003),

SKUTR: [Masakra](#) (Teater PWST, Wrocław /Polsko/ 2003), SKUTR: [Nickname](#) (Divadlo Archa, Praha 2004), M. Rataj, M. Srnka: [Shock EEnt](#) (Švandovo divadlo, Praha 2005), SKUTR: [Duší dítě](#) (Divadlo Archa, Praha 2005), M. Hvorecký: [Plyš](#) (Divadlo Na zábradlí, Praha 2005), SKUTR: [Understand](#) (Divadlo Archa, Praha 2005), SKUTR a Rosťa Novák: [8 – polib prdel kosům](#) (Divadlo Archa, Praha 2006), Iva Klestilová: [Hrdinové](#) (Bouda III – Národní divadlo, Praha 2006), SKUTR: [Ráj srdce labyrint světa / Paradise of the Heart, Labyrinth of the World](#) (Praha, Bratislava, Wrocław /ČR, SR, Polsko/ 2006), SKUTR: [Mistr a žák](#) (festival Letní Letná, Praha 2007), SKUTR: [Plačky](#) (Divadlo Archa, Praha 2007).

„Kouzelný, poetický hold imaginaci a hravosti. Je potěšující, že nejmladší režijní generaci zajímá něco tak ‚málo cool‘ jako stvořit na jevišti báseň. Kromě toho Skutr osobitě využívá stále žádanou ‚multižánrovost‘ a propůjčuje jí nový obsah.“ (Jana Machalická, Lidové noviny, 3. listopadu 2005)

Spolupráce s divadly: Archa.lab – Divadlo Archa v Praze / Národní divadlo v Praze / Divadlo Na zábradlí v Praze / Švandovo divadlo v Praze / divadlo DISK v Praze / divadlo Radost v Brně / Reduta v Bratislavě (SR) / Teatr PWST ve Wrocławu (Polsko)

„Skutr má inscenačních nápadů na rozdávání. Opět dokázal, že v jednoduchosti může být (ne)skutečná divadelní síla. Stačí málo – jeviště plné lampiček, 16 šikovných aktérů, skvělá hudba, hravá režie a umělecké dílo je na světě. Bravo!“ (Kateřina Rathouská, MF DNES, 27. října 2006)

Ocenění: Cena Evalda Schorma / Cena Josefa Hlávky / Cena diváků z Mezinárodního festivalu divadelních škol ZLOMVAZ 2004 / Cena děkanky DAMU (2×) / Čestné uznání z festivalu Skupova Plzeň / nominace na Cenu Alfréda Radoka v kategorii Talent roku v letech 2004, 2005 a 2006 / nominace na Cenu Sazky a Divadelních novin za rok 2005 a 2006 / cena Grand Prix a Cena diváků z mezinárodního festivalu FIST v Bělehradě 2007

„Režijní tandem Skutr opět vytvořil na jevišti poezii, básnivě i vtipně vyjádřil jemná a těžko postižitelná chvění sídlící v krajině srdce.“ (Kateřina Kolářová, MF DNES, 27. října 2006)

ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT?

Projektem „*Should I stay or should I go*“ chceme představit ostravskému publiku mladou a osobitou dvojici neotřelých divadelníků, kteří vystupují pod pseudonymem SKUTR. Proč jsme se rozhodli je oslovit? Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský si za krátkou dobu svého uměleckého působení získali přízeň diváků i odborné kritiky a bezesporu patří k nejvýraznějším režisérům své generace. I to, že byli třikrát za sebou nominováni v kategorii „Talent roku“ na Cenu Alfréda Radoka, i to, že jejich věhlas přesáhl hranice naší republiky, ukazuje, že jde nepochybně o výjimečný tvůrčí tandem. Skutři totiž patří nejen k nejtalentovanějším, ale také k nejoriginálnějším mladým divadelníkům v České republice. Aktuální témata (např. chat či výročí narození Hanse Christiana Andersena) přenášejí na jeviště velmi pozoruhodným a rafinovaným způsobem. Disponují imaginací a vtipem, díky kterým jsou jejich představení vždy zážitkem – pohybové, scénografické, hudební a jiné prostředky obvyk-

le skloubí velice svébytným, neotřelým systémem, takže ve výsledných inscenacích fungují dokonale. Pokud jde o styl práce a metodu, kterou tato dvojice tvoří, bývá pro soubory, s nimiž se pracovně setkají, zajímavou inspirací, zvláště pak v oblasti neinterpretací tvorby, často označované jako tvorba plně autorská.

Naše inscenace se zabývá tzv. fenoménem odchodu. (Téma domova, jeho ztráty a případného znovunalezení, se už u SKUTRu objevilo v názncích dřívě. Možná bude zajímavé sledovat, jak se jej zhostí v momentu, kdy ho postaví do hlavní role.) Odchodu z dosavadního domova za studiem, prací, „lepším životem“ do jiného města (ve smyslu i jiného místa). Jaký vlastně máme vztah ke svému domovu, který jsme opustili? Můžeme se tam po několika letech vrátit? A vrátíme se do stejného místa, tak, jak jsme ho opustili? Je to vůbec možné? Kdo se víc změní, naše rodiště, nebo my? Co to vlastně znamená emigrovat? Jak taková změna ovlivní naši kariéru, osobnost, naše kontakty?

Inszenace by měla být především projektem pro mladé, kteří dnes v sociálně slabších aglomeracích (jako je například i naše město) řeší otázku, zda mají odejít ze svého rodiště pryč za prací či za studiem, zda se pak chtějí nebo mají vrátit. Věříme, že přesně toto téma osloví diváky v celé Ostravě, která se potýká s velkými sociálními problémy. Zároveň je toto téma všeobecné a nevztahuje se jen na ostravský region. S nutností vyrovnat se s myšlenkou „opustit svůj domov“ se přece potýká mnoho mladých ať už v rámci naší republiky, nebo celé Evropy – zejména východního evropského bloku či bývalé Jugoslávie, tak, jak se o tom přesvědčili Lukáš Trpišovský a Martin Kukučka například během workshopu, který vedli v bosenském Mostaru.

Připravovaný projekt je pro Divadlo Petra Bezruče výjimečným z hlediska vzniku a průběhu práce. Smyslem bylo, aby se herci souboru setkali s autorským přístupem ke vzniku projektu. Od úplného vytvoření postavy za pomoci kombinací zvuku, pohybu a slova, přes podíl na celkovém tvaru inscenace. Titul „*Should I stay or should I go*“ je totiž tak trochu experiment. A spolupráce s tandemem SKUTR, jak pevně doufáme, přinese všem zúčastněným velký umělecký zážitek. Tedy i Vám – našim divákům!

Takže – zůstat, nebo odejít?

Se vzpomínkami na Budějovice mám trochu potíže. Nikdy nevím, co si skutečně pamatuji a co vím z vyprávění rodičů. Ale v paměti mi zůstalo přece jen pár konkrétních obrazů: měšťanské prostředí našeho domu, zařízení našeho bytu, maminka v šatech, které přesně vidím, zahrada, která v našem životě hrála důležitou roli, především ale pocit, že jsem pevnou součástí velké rodiny. V domě se to hemžilo dětmi, pořád se v něm něco dělo, bylo to zkrátka teplé hnízdo. V prvních letech po našem útěku mi vzpomínka na tamější bezpečí velice pomáhala.

Věk nevinnosti skončil náhle na jaře 1945.

... Ne, neplakala jsem, když jsem před třemi lety poprvé stála zase v Budějovicích. Ptám se sama sebe, co mě ve čtyřiceti šesti letech přimělo k tomu, abych tam jela, ale také, proč jsem s tím otálela tak dlouho. Možná, že jsem v sobě nemohla srovnat všechny ony protiklady. Na jedné straně rodinou šířená svatozář kolem budějovické domoviny, naříkání a sebelítost, a na straně druhé historické reality. Asi jsem to odkládala tak dlouho proto, že jsem tam za žádných okolností nechtěla jet ze sentimentálních důvodů. Nemohu ale vyloučit, že emoce v tom hrály také svou roli.

... Ulice i celý obraz města se nezměnily, jenom náměstíčko před naším domem bylo přebudováno a naše zahrada už také neexistovala. Ale most přes řeku tady ještě byl a také budova, kterou jsme nazývali Německý dům, ještě stála. Všechny stopy, které jsem měla v paměti, udržované vyprávěním rodičů. Teď jsem je znovu našla jako realitu. A najednou se mi zdálo, že se ke mně vrátila má minulost.

Od té doby se mi vede líp. Měla jsem vždycky takový nepříjemný pocit, že mi na začátku mé biografie něco chybí. Bylo potřeba, abych viděla ta místa, kde se odehrály první kroky mého života. Napřed mě to trochu zmátlo. Pak jsem pochopila, že to není jenom zeměpis. Rozhodující je stanout na místě, kde se v každé vzpomínce, v každém vyprávění konkretizoval život právě této rodiny, před tímto velkým starým domem. A vědět a přijímat, že v něm teď bydlí jiní lidé. V okamžiku jsem pochopila, jak mi to chybělo.

(Alena Wagnerová, „Sem nepatříš, zpátky nemůžeš“, Odsunuté vzpomínky)

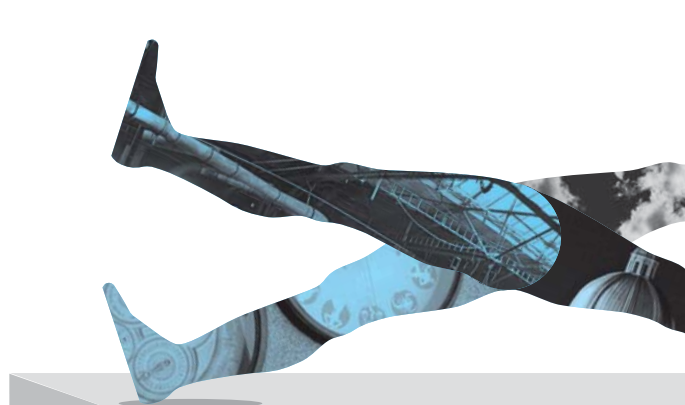
JMÉNO TEREZA VILIŠOVÁ / NAROZENÁ V OSTRAVĚ
VE ZNAMENÍ VODNÁŘE / MOJE CESTA OSTRAVA,
PRAHA, OLOMOUC A ZASE OSTRAVA / ZŮSTAT, NEBO
ODEJÍT? URČITĚ ODEJÍT. A TŘEBA SE PAK VRÁTIT
A ZŮSTAT. ALE TEĎ URČITĚ ODEJÍT...

JMÉNO KATEŘINA KREJČÍ / NAROZENÁ
24. 5. 1958, BLÍŽENEC, ČESKÝ TĚŠÍN /
MOJE CESTA ČESKÝ TĚŠÍN, RATIŠKOVICE,
OSTRAVA / ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT?
A KAM BYCH MĚLA JAKO FURT CHODIT?

JMÉNO SYLVIE KRUPANSKÁ / NAROZENÁ 1979,
HODONÍN, ŠTÍŘ / MOJE CESTA DUBŇANY, KYJOV,
HODONÍN, PRAHA, BRNO, CHEB, OSTRAVA... /
ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? ODEJÍT, ALE MÍT MOŽNOST
SE KAM VRÁTIT!

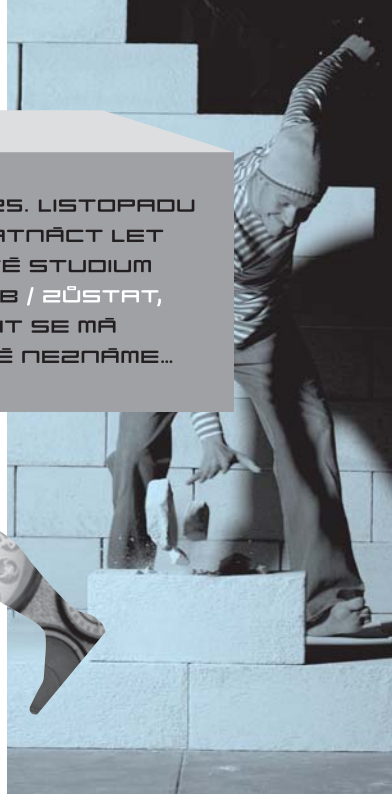

JMÉNO VIKTOR DVOŘÁK / NAROZEN 1979 /
MOJE CESTA BOREK, ČESKÉ BUDĚJOVICE, TRHOVĚ
SVINY, PRAHA, OLMOUC, OSTRAVA / ZŮSTAT,
NEBO ODEJÍT? KODŽ JSI NA MÍSTĚ, MŮŽEŠ
POLETOVAT. KODŽ JSI V POHYBU, MŮŽEŠ STÁT
NA MÍSTĚ. JEN BYS MĚL VĚDĚT, JESTLI
„TO BÝT SHOULD NEBO NESHOULD“.

JMÉNO JAN VLAS / NAROZEN BÝK - 22. DUBNA
1975 / MOJE CESTA ČESKÝ BROD, ÚVALY, KUNČINA,
PRAHA, CHEB, OSTRAVA / ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT?
RICHARD BACH PÍŠE: „VÁŠ ŽIVOT JE OSVĚTLENÁ
CESTA, BEZ OHLEDU NA TO, JAK ČERNÁ NOC
VÁS OBKLOPUJE...“ JAN VLAS DODÁVÁ: „TAK PROČ
MI FURT NĚKDO ZHASÍNĀ???!“

JMÉNO TOMÁŠ KREJČÍ / NAROZEN 25. LISTOPADU
1986, STŘELEČ / MOJE CESTA PATNÁCT LET
ŽIVOTA V RODNĚ OLMOUCI, POTĚ STUDIUM
V OSTRAVĚ, NYNĚ ANGAŽMÁ V OPB / ZŮSTAT,
NEBO ODEJÍT? ODEJÍT... ZKUSIT SE MÁ
VŠECHNO... JE MNOHO VĚCÍ, KTERÉ NEZNÁME...

JMĚNO LUKÁŠ TRPIŠOVSKÝ / NAROZEN 22. 7. 1979 / MOJE
CESTA PRAHA, BREGENZ, BOLOGNA, BRATISLAVA, WROCLAW,
VOLFARTICE / ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? URČITĚ NA CHVILKU
ODEJÍT, ALE MÍT SE KAM VRACET. UDRŽOVAT DOMOV PO
GENERACE, PROTOŽE TO JE TO, CO NÁS NAUČÍ TRPĚLIVOSTI
A UMĚNÍ PŘIJÍMAT VĚCI A UDĚLOSTI TAKOVĚ, JAKĚ JSOU,
NE JAKÝMI BYCHOM JE CHTĚLI MÍT.

JMĚNO MARTIN KUKUČKA / NAROZEN 1. LEDNA 1979, MARTIN,
KOZAROH, ČÍNSKÉ ZNAMENÍ KŮŇ. TĚSNĚ PŘED MÝM
NAROZENÍM V PORODNICI VEDLE MÁMY PRASKLO OKNO.
BYLO ZAVŘENĚ A NEBYL PRŮVAN. EFEKTNÍ VSTUP NA SVĚT,
NE? / MOJE CESTA MARTIN, VEĚKÝ KRTÍŠ, TRENČÍN, PŮCHOV,
PRAHA / ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? MUSEL JSEM ODEJÍT,
ABYCH POZNAL, JAK MI BYLO DOMA KRÁSNĚ.
JENŽE TAM UŽ MĚ DNES NIKDO NEPOTŘEBUJE.

JMÉNO PETR HALÁB / NAROZEN 14. 10. 1979 /
MOJE CESTA DLÁŽDOŇÁ /
ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? HLAVNĚ NEPOJÍT.

JMÉNO JAN POLÍVKA / NAROZEN 24. 11. 1974 /
MOJE CESTA PRAHA, WROCLAW, WARSZAWA /
ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? ODEJÍT ZA LÁSKOU.

JMÉNO DANIELA KLIMEŠOVÁ / NAROZENÁ 23. LEDNA
1979, VODNÁŘ / MOJE CESTA PLZEŇ, PRAHA, MĚXICO,
MILÁNO, WROCLAW, PRAHA / ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT?
... JEL JSI DESET TISÍC NĀMOŘNÍCH MIL, PRYČ OD
SEBE, JEN PROTO, ABY SES ZNOVU SĀM NAŠEL.

JMÉNO ADĚLA LAŠTOVKOVÁ STODOLOVÁ /
NAROZENÁ 18. 10. 1978 / MOJE CESTA PRAHA /
ZŮSTAT, NEBO ODEJÍT? ZŮSTAT... ASI... ODEJÍT... MOŽNĀ...

Jestli Tomáš odmítal Švýcarovu nabídku skoro bez uvažování, bylo to kvůli Tereze. Předpokládal, že by tam nechtěla odjet. Ostatně strávila všech sedm prvních dní okupace v jakési extázi, která se podobala téměř štěstí. Byla na ulici s fotografickým aparátem a rozdávala snímky zahraničním žurnalistům, kteří se o ně prali. Jednou, když si počínala příliš drze a fotografovala zblízka důstojníka, který mířil revolverem na lidi, zatkl ji a nechali přes noc na ruském velitelství. Vyhržovali jí, že ji zastřelí, ale sotva ji pustili, odešla znovu do ulic a znovu fotografovala.

Proto byl Tomáš překvapen, když mu desátého dne okupace řekla: „A proč ty vlastně nechceš odjet do Švýcarska?“

„A proč bych tam měl odjet?“

„Mají tady s tebou svoje účty.“

„S kým nemají svoje účty,“ mávl rukou Tomáš. „Řekni mi spíš: ty bys uměla žít v cizině?“

„A proč ne?“

„Když jsem tě viděl, jak jsi byla s to riskovat život kvůli této zemi, jak je to možné, že bys ji teď mohla opustit?“

„Od té doby, co se Dubček vrátil, všechno se změnilo,“ řekla Tereza.

Byla to pravda: ta všeobecná euforie trvala jen prvních sedm dní okupace.

... To všechno říkala Tereza Tomášovi a on věděl, že je to pravda, ale že pod tou pravdou je ještě jiná, podstatnější příčina, proč chce Tereza odejít z Prahy: je ve svém dosavadním životě nešťastná.

Nejhezčí dny svého života prožila, když fotografovala na pražských ulicích ruské vojáky a vystavovala se nebezpečí. To byly jediné dny, kdy televizní seriál jejích snů byl přerušen a její noci byly šťastné. Rusové jí na svých tancích přinesli vyrovnanost. Nyní když je po slavnosti, bojí se už zase svých nocí a chtěla by před nimi utéci. Poznala, že existují okolnosti, v nichž se může cítit silná a spokojená, a toužila proto odejít do světa v naději, že tam podobné okolnosti snad znovu najde. (...) Člověk, který touží opustit místo, kde žije, není šťastný.

(Milan Kundera, Nesnesitelná lehkost bytí)

Rudý hory jsou strašlivě starý. Nejstarší v celém západním Mongolsku. Svět byl dřív tak vysoký, jak jsou jejich vrcholky. Svět dřív žádný hory neznal. Pak přišla pohroma a zemi zaplavili obrové. Přivalily se jich celé stáda. Všechno zdupalí. Rudý hory jsou jediný místo, kam obří nohy nikdy nevstoupily. Všechno ostatní je zdupané dolů. Tam kde jsou teď vrcholky Rudejch hor, dřív rostly žahavé kytky zabíječů. Ani obr jejich popálení nemohl přežít. A proto hory zůstaly. Jako jediný ze starého světa...

Pořád se nemůžu odhodlat říct to. To, že neodejdu. Čekám na okamžik, kterej nepřijde. Oni mi to nenabídnou. ... Už jsem tu dost dlouho k tomu, aby z toho Ojuna měla svrbění. Ptala se mě na mé plány a co ve Městě. Že dřív zná mužskýho, kterej jede příští týden z centra do Města za příbuznejma. Mohla by mi to dohodnout. Řekla jsem jí, že se mi tu líbí. Město je splašený a mé nejbližší lidi jsou přece tu. Poprvé se trochu usmála.

Myslím, že ví, že jsem chytrá. Myslím, že má pocit, že proto to taky se mnou moc nedopadlo.

Tím, že byl můj život nevyvedenej, tím si je moje sestra nepochybně jistá. Možná mi to ani nemá za zlé. Ona je se vším hned hotová. Má vždycky něco po ruce. Na zvířata i na lidi.

... Dny jsou si podobný. Jen tráva zežloutla a zvířata pomalu měňej letní srst. Světla je čím dál míň a miskovej kámen se už ani přes poledne nestačí ohřát. Je čas vyměnit letní dél za ovčí kůži. Nohy mě zebou jak nahý, a tak jsem ve svém geru včera poprvé celej den držela oheň.

Když sedím před svým gerem, cejtím se jako chánská princezna. Dél je plnej vonného větru a nadouvá se jako bublina. Tady to znám. Velebná step s hrbolečkama táhnoucí se do všech stran. Za žádama jediný hory starýho světa a za nima a za desítkami jim podobnejch naše hrdý Město.

Co na tom, že mám vlasy šedý a volámaný.

Co na tom, že mě předběhne každý malý dítě.

Protože tohle všechno je mé.

(Petra Hůlová, Paměť mojí babičce)

Inspirace a citace v naší inscenaci: Ultima Vez, DV8, Sarah Kane, Hans Christian Andersen, Hapka–Horáček, Uriah Heep, Crazy Miranda.

Při tvorbě tohoto programu jsem mj. čerpala z těchto pramenů: „Pohádkář Andersen jako neurotik“ (K. Kolářová, MF Dnes, 2005), „Skutr“ (Honza Dědek, Reflex, 2006), Nethovor (www.scena.cz, 2004), „Křeslo pro hosta“ (Ilona Smejkalová, Zpravodaj DPB, 2007). Použité citace jsou vybrány z knih: „Odsunuté vzpomínky. Z vyprávění mých sudetoněmeckých generačních vrstevníků“ (Alena Wagnerová, Prostor, 1993), „Nesnesitelná lehkost bytí“ (Milan Kundera, Atlantis, 2006), „Paměť mojí babičce“ (Petra Hůlová, Torst, 2002). I. S.

inspice **jarmila paulerová** / garderoba **lenka králová** / světla **ondřej coufal** / zvuk **michael cisovský** / šéf výroby **bedřich losovský** / jevištní mistr **pavel johančík** / propagační výtvarník **lukáš král** / technika **michal weber, filip kapusta, roman widenka, Jiří zahuta**

program vydala divadelní společnost petra bezruče, s.r.o., ke třetí premiéře sezóny 2007–2008 / autorská práva k představení zastupují martin kukučka a lukáš trpišovský / textová část programu **ilona smejkalová** / fotografie **petr hrubeš, tomáš ruta** / grafický návrh plakátu a programu **kateřina wewiorová** / výtiskl proprint, s.r.o., český těšín divadlo petra bezruče provozuje divadelní společnost petra bezruče / ředitel **jiří krejčí** / manažer **tomáš suchánek** / dramaturg **ilona smejkalová** / divadlo je provozováno za finanční podpory statutárního města ostrava
projekt vznikl za finanční podpory ministerstva kultury ČR

